

Bank Rt.
 Aradvásárhelyen.
 Központi r-t. Tor-
 lymegyei Takar-
 sítól r-t. Szász-
 vez. Engedélye-

nyit s kitünően
 uri panzió
 okkal, ezidén már

megnyitlik.

külön étterem.
 szolgál, előjegy-
 bbiné, Diciosan-

ió!
 árban árusítom,
 kaphatók
RADEA,

bus
 sték
 gyapó
 n kelmek
 amániában
 R & Co
 uz N.5

OLY

LET
 ALYA
 Pop 10

vek,
 o lvasnt kell:
 k I-II. 510
 280
 250
 250
 320
 160

Szerkesztőség, kiadó-
 hivatal és nyomda:
 Cluj-Kolozsvár, St. Baron
 L. Pop (Brassai-utca) 10.
 Telefon:
 Szerk. és kiadóhivatal
 9-77
 Sz. N. Sz. --- 2-28
 Egyes szám ára pályá-
 sávaron és vidéken 5 lej
 Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK

Romániában

Egész évre --- 1150
 Félévre --- 600
 Negyedévre --- 320
 Egy hónapra --- 110

*

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40-
 Egyes szám --- 3-

1927 június 18 Szombat Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 134 szám 5687 Sziván 18

Miért hiányzik a zsidóság a „kisebbségi blokk“-ból

Amióta az Uj Kelet, mint a zsidó kisebbség lapja, az erdélyi közélet küzdőterére lépett, soha nem szűnt meg hangsúlyozni, hogy a romániai kisebbségek csakis egységes akarattal és közös fronton vívhatják meg harcukat közös veszélyeztetett jogaikért és hogy ez a közös kisebbségi blokk egyben lepraktikusabb és legbiztosabb elhelyezkedési formája a népi kisebbségeknek az egymással vetélkedő román hatalmi csoportok között. Ennek az elvi álláspontnak a gyakorlati megnyilvánulása és logikus következménye az, hogy legyen, hogy választások alkalmával a kisebbségek egységes magatartást tanúsítsanak és lehetőleg közös listával vonuljanak a szavazó urnák elé. A szervezett erdélyi zsidóság illetékes fórumai nem egyszer hivatalosan is leszögezték, hogy politikai ideáljuk a kisebbségi blokk és a kisebbségi lista. Joggal várhatta volna el mindenki, hogy az erdélyi zsidóságnak ezen szervezett csoportjai meg fogják ragadni az első alkalmat, amikor lehetőség kínálkozik arra, hogy ezen, nemcsak tudományos meggyőződésből, de praktikus érzékből is fakadó politikai koncepciójuk megvalósulhasson és aktív részvételükkel erősíteni fogják az erdélyi kisebbségek egységes frontját.

Mi történt ezzel szemben? Az erdélyi magyar lapok napok óta hasábos tudósításokat közölnek arról, hogy megalakult az erdélyi kisebbségek közös választási blokkja, sőt a magyar párt tegnapi hivatalos kommunikéje szintén „külön kisebbségi“ listáról tesz említést. Ezen a listán azonban csak a magyar és német kisebbség képviselői foglalnak helyet. Önkéntelenül felvetődhet a kérdés, miért hiányzik ebből az úgynevezett kisebbségi blokkból a zsidóságnak az a szervezett és tekintélyes többséget alkotó része, amely eddig olyan elevenen és határozottan hangszólta ki minden alkalommal a maga kisebbségi mivoltát és megrendíthetetlen következetességgel küzdött a kisebbségi egység-front létrejöttéért. A magyar-német listán szerepelnek ugyan zsidók, ezek azonban csupán a zsidó vallású magyarokat képviselik, de távolról sem az erdélyi zsidóságot, amely önálló népi kisebbségnek vallja magát. Fel kell vetnünk ezt a nagyon is aktuális kérdést nemcsak azért, mert ha mi nem vetjük fel, felvetődik önmagától is mindazoknak a lelkében, akik eddig komolyan vették az azonos sorsú kisebbségek szolidaritását és bajtársi egybefogásának szükségességét, de fel kell vetnünk a kérdést a jövő szempontjából is, amelybe talán értékes tanulságokat menthetünk át a mai helyzetből.

A zsidóság azért nem vesz részt az úgynevezett kisebbségi blokkban, mert a magyar és német testvér-kisebbségek ezt nem tették lehetővé számára. Nem tudjuk ugyan, hogy a kisebbségi blokk jelenlegi összeállítása mellett egyáltalán részt vehettünk volna-e benne, (hiszen, amint az eredmények mutatják, a magyar és német kisebbségeknek tekintélyes csoportjai szintén disszidálásra kényszerültek), de ennek megvizsgálására alkalmunk sem kínálkozott. A hivatalos magyar és német kisebbségi pártok egyáltalán nem tartották szükségesnek, hogy a zsidó választási blokkban megszervezett zsidóságot a közös kisebbségi lista támogatására meggyerjék, holott biztos információink vannak róla, hogy a Zsidó Választási Blokk vezetősége a magyar párt legilletékesebb tisztségviselői meggyőztetésére a kezdeményező lépéseket, még mielőtt bármilyen irányban angazsálta volna magát.

E különös jelenség megítélésénél két eshetőség lehetséges: vagy olyan jelentéktelennek tartja a magyar párt a Zsidó Választási Blokkban tömörült erőket, hogy nem tartja érdemesnek a velük való kollaborációt, vagy pedig bizonyos érzelmek akadályozzák meg a zsidósággal való közös politikai akcióban. Bármelyik eshetőség legyen is a valóság, az öntudatos zsidóság csak egy feleletet adhat rá: imponáló egységgel vonul fel ama párt mellett, amelynek támogatását a Zsidó Választási Blokk elhárította. Ez az egységes és öntudatos fellépés nemcsak a mostani választások esélyei szempontjából fontos, de talán még fontosabb a jövőre nézve, mert ez a választás alkalmat ad a zsidóságnak arra, hogy barátnak és ellenfelnek egyaránt megmutassa, hogy politikailag érett, céltudatos csoportot alkot, amellyel mindenkinek, aki ebben az országban politikát csinál, számolnia kell.

Megtörtént Bratianu Jonel és Maniu Gyula találkozója

(Bucuresti-Bukarest, június 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Maniu Gyula ma reggel a fővárosba érkezett és ma délután tanácskozik Bratianuval. A lapok a két politikus találkozását a Stirbey-kormány részére sorsdöntőnek mondják.

A nemzeti parasztpárt végrehajtó-bizottságának tagjai ma délelőtt Maniu lakásán megbeszélést tartottak. A „Lupta“ szerint ez alkalommal nem volt szó közös listáról, mert a liberálisok nem is tettek ilyen javaslatot és Bratianu és Maniu előző találkozásai alkalmával nem is került szóba a választási kollaboráció kérdése. Amennyiben Bratianu a mai találkozón valami konkrét javaslattal lépne elő, úgy a nemzeti parasztpárt azt megbeszélés tárgyává fogja tenni.

Bratianu lakásán ma reggel összegyűltek a liberális miniszterek, valamint Lupu, Stelian Popescu és Argetoianu is. Bratianu ismertette a helyzetet és kérte a jelenlevőket, ne hagyják el a fővárost a helyzet tisztázásáig.

A „Politica“ biztosra veszi, hogy hétfőig megalakul az új Bratianu-kormány, amely lefolytatja a választásokat. A kormányban Lupu, Argetoianu, Stelian Popescu képviselnék a többi pártot, sőt a lap lehetségesnek tartja, hogy Popovici Mikály és Dan Sever helyet foglalnak majd az új kormányban.

Bukarestben feszülten várták Bratianu és Maniu találkozását

A kormánybukást követő és a választásokat megelőző izgalmak hullámai egyre nagyobb méreteket öltenek. Az ország politikai élete a július 7-iki választások és ezzel kapcsolatosan a nemzeti parasztpárti liberális megegyezés köré koncentrálódik. Ma már biztosra veszik a fővárosban és a hiradást az „Adeverul“ is megérősi, hogy Stirbey herceg minden eshetőséggel szemben is megtartja pozícióját és az uralkodó óhajának megfelelően biztositani kívánja a választások szabad és terrormentes lefolyását. Ez a hiradás természetesen keresztezi a liberális párt reményeit, akik úgy számítottak, hogy kormányválság provokálása esetén Bratianu Jonel kerül a kormány élére és ő fogja — az ismert recipe szerint — a választásokat levezetni.

Lesz-e liberális nemzeti parasztpárti megegyezés?

Bukarest csütörtök délelőttre várta a fővárosba Maniu Gyulát, akinek hir szerint ezen a napon kellett volna Bratianu Jonellel a két nagy kormányzópart közötti választási és kormányzási kollaboráció részleteit megbeszélni. Maniu Gyula azonban csütörtökön Kolozsváron tartózkodott és személyesen vett részt a párt vezérőbizottságának ülésén, amely a jelöléseket megejtette. A nemzeti parasztpárt vezérének távolmaradását a „Cuvantul“ érdekesen kommentálja, holott Maniu csütörtökön tisztán pártérdekből maradt Kolozsváron.

A „Dimineata“ nagy cikkben foglalkozik a liberális nemzeti parasztpárti közeledés kérdésével. A lap szerint az Averescu-kormány bukása és a párt széthullása az utóbbi évek legnagyobb belpolitikai eseményének tekintendő, legnagyobb lépéssel vitte közelebb az országot a politikai élet normalizálásához és az eddigi pártközi guerilla-harcok és gyűlölködő összeapások helyébe a két nagy kormányzópart nyugati jellegű dominációját hozta meg.

A lap szerint a liberálisok tisztában vannak azzal, hogy egy esetleges tiszta liberális kormány intronálása által ismét kiújulnának az ország közéletének régi sebei — és ezért elkerülhetetlen szükségessé válnak néhány jelentős elvi kérdés megoldása áll csupán utjában: Ezek szerint a nemzeti parasztpárt két fundamentális feltételhez köti a megegyezést:

1. A nemzeti parasztpártnak, mint második kormányzópartnak feltétlen elismerése.
2. Olyan választójogi törvény megalkotása, amely nem hamisítja meg a közakaratot. Ebből a célból tehát a parlament összeülése után egy választójogi reformjavaslat megszavazását kívánják.

A nemzeti parasztpárt mellett

A bukaresti lapok egybehangzó jelentései szerint az ország közhangulata teljesen a nemzeti parasztpárt mellett van. A párt az ország összes részein nagy propagandát fejt ki jelöltjei mellett és a jelek szerint ezen a választáson még az előrelátható „keztyüs“ terror ellenére is meg fogja szerezni az összszavazatok negyven százalékát, amely számára a választási törvény paragrafusai értelmében a 65 százalékos abszolút parlamenti többséget biztositja. Csernovitzi jelentés szerint a bukovinai néppárt vezetői: dr. Mayer Ebner volt képviselő és Karl Klüger volt szenátor a nemzeti parasztpárt vezetőivel folytatnak tárgyalásokat és ezek, a jelek szerint, megegyezésre is fognak vezetni.

Az első terror

A nemzeti parasztpárt előrelátható győzelme természetesen állandó idegességet szül a liberális párt körében. A párt a közigazgatási hatóságok élén álló bizalmi emberei útján — ugylátszik — már meg is kezdte a népszerűség ellensúlyozását, még pedig nem a legtervénesebb eszközök segítségével. Az „Adeverul“ arról vél tudni,

hogy Dobrudzásban a liberális korifeusok a szolgabírák segítségével fejtenek ki terrort a nagyjából kisebbségi lakosságra, hogy a liberális listára adja le szavazatait, a „Cuvantul“ pedig Kisenevből jelenti, hogy a beszarábiai hatóságok is féktelen terrorral és erőszakkal igyekeznek a liberális listának szavazókat verbuválni. A lap szerint Lapusnamegyében Vuia esendörőrnagy, volt prefektus, alantasi útján valóságos rémületben tartja a megyét. Az ellenzéki vezéreket, így többek között Pelivan volt minisztert megakadályozta a választói gyűlés megtartásában és a közlekedést az egész megyében megnehezítette. A megye lakossága fel van háborodva az erőszakosságok miatt és erélyes intézkedéseket kér a nemzeti parasztpárti miniszterektől az önkényes Vuia őrnagy ellen.

Goga öccse és 28 millió lejes népszámlálási költség

Míg a lapok hasábjait egyrészt a választást megelőző események méltatása tölti ki, addig a másik oldalon különösen a „Lupta“ folytatja a támadásokat a volt Averescu-kormány tagjai és elsősorban Goga belügyminiszter ellen. A lapok állandóan a felszínen tartják a belügyminisztériumból az emlékeztető szombat éjszaka eltűnt 13 millió lej kérdését és követelik Gogától, hogy adjon felvilágosítást arravatkozólólag: mit csinált a pénzzel. Goga a pénzt két órával a kormány bukása előtt vette fel a pénzügyminisztériumtól — a közrend céljaira. Vajon milyen sürgős közrendi kifizetések voltak az utolsó két órában, — kérde a bukaresti sajtóorgániumok, — hogy Stirbey herceg már egy banit sem talált a minisztérium kasszájában. A „Romania“ ironikusan megjegyzi, hogy Goga a belügyminiszter, a közrend fentartója, a 13 millió lejt minden bizonnyal Gogának, a diktátorjelöltnek, a közrend felforgatójának elhallgattatására fordította.

A „Lupta“ szerint az erdélyi népszámlálás vezetését a kormány Goga Jenő újságíróra, a volt belügyminiszter öccsére bízta, akinek 28 millió lejt utaltak ki a költségek céljaira. Miután azonban a népszámlálást a közigazgatási közvegek végezték el, — kérde a „Lupta“, hogy milyen célra fordították a kiutalt milliókat.

Goga Jenő e vádra vonatkozólag a következő nyilatkozatot adta az „Indreptarea“-nak: — A minisztertanács annakidején 5 millió lejt utalt ki az egész népszámlálás költségeire. De még ezt az összeget sem költötték el egészen és mintegy egymillió rendelkezésére áll a belügyminisztériumnak. Hogyan lehet 5 millióból 28-at eltulajdonítani? A rágalom nyilvánvaló és még ma bünyvádi feljelentést adok be a hirt publikált lapok ellen. Becsületemet, ha kell, revolverrel is meg fogom védeni és nem engedem magamat erkölcsileg megölni.

Lemezt, gramofont

csak Lepage-nál vásároljon. Kérjen azonnal jeg-zéket Lepage zeneműosztályától, Cluj. Bármilyen kotta azonnal.

„Brennabor“
gyermek
kocsi

volt és marad
a legjobb.

Kizárólag kapható

Herkules Áruház
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 12.

Árjegyzék díjtalan. — Visszonteladónak nagy
árkedvezmény

— Vitorlás Newyorkba. Rómából jelentik: Két olasz fiatalember tegnap könnű vitorlás elindult Newyorkba. A merész ki-
ándulás esélyeit nagy izgalommal várják.

Szeptemberre halasztották a magyar optánsok ügyében a döntést

Minden pozitív eredmény nélkül fejezi be ma ülését a népszövetségi tanács

Genf, június 17. Briand tegnap este visszatázott Párisba, miután orvosai sürgős pihenést ajánlottak a külügyminiszternek. A népszövetségi tanács valószínűleg ma befejezi tanácskozásait.

A nemzetközi munkaügyi konferencia tegnap befejeződött.

A magyar optánsok ügye csak magántárgyalásokon került szóba. A hármas bizottság előtt a magyar delegátus precedensekre hivatkozott, ahol a népszövetségi tanács póttagokat nevezett ki és hivatkozta Poincaré egy levelére, mely szerint valamelyik bíró elmaradása, mulasztás az illető fél részéről, de a pert nem szüntetheti meg.

Titulescu replikájában kifejtette, hogy ez nem egyszerű perrendtartási kérdés, hanem a legfontosabb nemzetközi problémák egyike, mert

a román agrárreform Európa szociális békéjének egyik biztosítéka. Ha a Népszövetség tanácsa egyszerű perrendi kérdésnek fogja ezt tekinteni, ez azt jelentené, hogy a Népszövetség megtagadja hivatását és rendeltetését és a világ bizalma iránta meg fog rendülni. Románia sohasem fogja végrehajtani a vegyesbírószág határozatát, ha az ő bírója abban részt nem vesz.

Titulescu nyilatkozata után a bizottság több javaslatot tett, amelyet azonban a román delegátus visszautasított, mire a hármas bizottság opportunusnak találta, hogy a döntést szeptemberre halasszák. Azt a javaslatot, hogy két semleges bíróból álló bíróságot küldjenek ki Lederkrantz elnökségével, Magyarország képviselője utasította vissza, mert a trianoni békeszerződés előírja a vegyesbírószágot 5 bíróval. Azt hiszik, hogy Lederkrantz lemondása várható, miáltal a helyzet jelentékenyen javulni fog

Szatmáron hegyetlenül meggyilkoltak és kiraboltak egy zsidó özvegyasszonyt

Herskovits József szatócs özvegyét néhány száz lejért meggyilkolták és kirabolták

(Satumare-Szatmár, június 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Alig egy hete csapódtak be az elmúlt év márciusában oly irtózatossággal meggyilkolt Markovits Hermanné gyilkosai mögött a börtön ajtai és Szatmár lakosságát ismét egy brutális kegyetlenséggel véghezvitt rablógyilkosság tartja izgalomban, amelynek áldozata egy hetvenéves, magával tehetetlen zsidó asszony lett. A vadállati rablógyilkosság híre villámgyorsan elterjedt a városban és a lakosság körében általános elkeseredést váltott ki. Az izgalmat fokozza az a körülmény, hogy a gyilkosság a város kellős közepén és a korai esti órákban történt.

Egy régi ház öreg lakói

A Bocskay-uca sarkán, régi, roskatag kis fölszintes házban több, mint harminc évig tengette életét Herskovics József szatócs és felesége. A gyermektelen házaspár csöndesen és szerényen éldegélt abból a csekély jövedelemből, amelyet a csendesforgalmu szatócsüzlet biztosított távol a világ zajos örömeitől és a mindennap gondjaiba elmerülve. Harminc év egyhangúságát csak két évvel ezelőtt zavarta meg egy esemény: a hetvenkétéves Herskovics Jakab meghalt. Az üzletet felesége, Meizelsz Záli vezette tovább, egymaga látva el az üzlet és a háztartás bajait.

A gyilkosság

Tegnap este ugy 8 óra tájban bezárta az üzletet az öregasszony és az üzlethelyiséggel szomszédos szobájába vonult vissza. Kilenc óra után lehetett már, midőn egy ismeretlen férfi állított be a szegényes lakásába és két kilogram cukrot kért az öreg asszonytól. Átmentek az üzlethelyiségbe, ahol az asszony nekifogott a cukor kiméréséhez. Ezt az időt használhatta fel a gyilkos tette elkövetésére. Míg a mit sem sejtő öregasszony a mérleg körül foglalatosskodott,

addig az ismeretlen fejszét ragadott és hátulról irtózatossággal erővel fejbesújtotta.

A gyenge és erőtlén öregasszony a csapás alatt vérbeborulva eszméletlenül esett össze.

Tettéknek elkövetése után a gyilkos az üzletben lévő pénz felkutatásához látott. Nehogy a gyilkosság elkövetésének ideje alatt meglepjék, az ismeretlen bereteszte maga mögött a pitvarból a szobába vezető ajtót. Azonban körülbelül ugyanabban az időben, midőn a gyilkos-

ság történt, az öregasszony egy unokaöccse kopogtatott be a lakás ablakán. Miután választ nem kapott,

rosszat sejtve, az ajtóhoz sietett, melyet feszíteni próbált. A gyilkos meghallotta a zajt és belülről elállta az utat. Az asszony unokaöccse rendőr után sietett, mire azonban visszatértek, a tettesnek már csak hült helyét találták.

A gyilkos magához vette a kasszában levő mintegy 10.000 lejt és az udvarra vezető ablakon kiugorva, átvette magát az udvar kerítésén és nyomaveszett.

Az utolsó pillanat

A rendőr és az áldozat unokaöccse behatoltak az üzletbe, ahol borzalmas látvány tárult eléjük. A pult mellett a földön hatalmas vértócsában, összeroncsolt koponyával fekiúdt az öregasszony. Fején irtózatossággal seb tátongott, amelyből lassan szivárgott a vér. Az áldozat még hörgött, midőn beléptek az üzletbe, de néhány perc múlva az irtózatossággal vérveteszégg folytán kisenvedett.

A rendőrség azonnal bevezette a nyomozást. Ma délelőtt Lisicu vizsgálóbíró, dr. Nestor ügyész és Dumitrescu rendőrprefektus szállottak ki a helyszínre, hogy a nyomozást megejtsék. Megállapítást nyert, hogy a gyilkos a helyzettel ismerős egyén lehetett, aki tudta, hogy

Herskovitsné a hét végére gyűjti össze a kis üzlet bevételét, hogy a nagykereskedőket kifizethesse.

A helyzetképet lefényképezték és a talált bűnjelket, így a véres fejszét is, lefoglalták. A holttestet ma délelőtt a szatmári törvényszék halottasházába szállították, ahol dr. Göbl törvényszéki orvos felboncolta.

Az áldozatot ma, péntek délután 6 órakor temették el a város osztatlan részvéte mellett.

és elismerten tökéletes az

Elsőrangú Underwood
egyváltós portable írógép

Kapható a vezérképviselőnél:
Office Equipment Company, Oradea

Hirdessen az Uj Keletben

Zongora - occasió!

Előnyös nagybani kötésen folytán az összes világmárkás zongorákat engros árban árusítom, Kitűnő új pianinok 26000 lejért. Uj kereszturos rövid zongorák már 45000 lejért kaphatók

STERNBERG zongoranagyáruháza, ORADEA,
Bulev. Reg. Ferd. 14. — Fiókküzet: BUDAPEST

ZSIDÓ

A zsidók

Itta: Dr. a gráci z

Az 1849-iki tömeg, mint a többi a zsidók elől. Mag bevándorlók Gráci meg az „Izraelita“ felváltott a zsidó tozik Grác és köz Ezenfelül Leoben rosokban van ma Kétezerhatszáz a ezek közül 2300-a ban, a többiek az szórtan.

Az antiszemita a városi polgárság démiai diákság, az és progresszió fák lis antiszemita po

A gráci zsidók fölött rendelkezik szor, számos ügyv városban, a hitkö kivételével kis- és alkalmazott. Gazd töréség elég jó v Ausztria általános felelősen küzdelmé

A gráci hitköz zeti zsidó vezető kulturprogramján cionista előljárosá amely a zsidó m már meg is kezdé népiskolát tartan fogják megnyitni kat is legközelebb ságnak.

Stájerország z mellett főleg a cio tin-munka, gyüle ténelmi kurzusok devények szolgál tésére. Érdekes Stájerországban, k kitorésig két erő viselte a zsidó g letben tömörült fentartásának gy

A sport azon zsidósága körében, amelynek testvér a sportegyesület tását tüzte ki cél az ifjúságban val a legnépszerűbb z a Hakoah-t, amé ság minden réte az akadémiai zs vesztettünk, azt meg a Hakoah-ba népi munkájában

A sportegyesü zeneegyesület, a népies zene műv sület adja a tem gát. A zsidó nép község székházá minthogy a hely egy Zsidó Néphá dasági okok mia el kellett tekinté esetén a terv utját állani, mer cío, amely az életet szívóól ne

A stájerország nyilvánulásában kohilót, a régi községek“ szokás

Botrány

Egy világt

G világhírű művés

ZSIDÓ NÉPELET

A zsidók Stájerországban

Írta: Dr. Robert Sonnenwald
a gráci zsidó hitközség elnöke

Az 1849-iki törvényhozásig Stájerország ép-
gy, mint a többi alpesi ország el volt zárva
a zsidók elől. Magyarország felől jöttek az első
bevándorlók Grácba, ahol 1863-ban alapították
meg az „Izraelita Korporációt“, amit 1867-ben
felváltott a zsidó hitközség. A községhez tar-
tozik Grác és közvetlen környékének zsidósága.
Ezenfelül Leoben és Judenburg-Knittelfeld vá-
rosokban van még egy-egy zsidó hitközség.
Kétezerhatszáz a stájerországi zsidóság száma,
ezek közül 2300-an laknak az ország fővárosá-
ban, a többiek az egész országban élnek el-
szórtan.

Az antiszemitizmust sem a munkásság, sem
a városi polgárság nem ismeri. Csak az aka-
démiai diákság, amely egykor a fölvilágosodás
és progresszió fáklyahordozója volt, üz radiká-
lis antiszemita politikát.

A gráci zsidóság jelentékeny intellektusok
fölköt rendelkezik. Két zsidó egyetemi profesz-
sor, számos ügyvéd, orvos és technikus él a
városban, a hitközség tagjai néhány nagyiparos
kivételével kis- és középkereskedő, ügynök és
alkalmazott. Gazdasági helyzetük a háború ki-
törése előtt elég jó volt, a háború után azonban,
Ausztria általános gazdasági helyzetének meg-
felelően küzdélmes.

A gráci hitközséget 1926 óta javarészt nem-
zeti zsidó vezetőség irányítja és a hitközség
kulturaprogramjának végrehajtása érdekében a
cionista-elöljáróság bizottságot állított össze,
amely a zsidó munkát minden vonatkozásban
már meg is kezdte. Grác zsidói egy ötosztályú
népiskolát tartanak fenn és a közeljövőben
fogják megnyitni agymenházukat. Könyvtáru-
kat is legközelebb adják át a zsidó nyilvános-
ságnak.

Stájerország zsidó élete azonban a hitközség
mellett főleg a cionista munkában lüktet. Palesz-
tina-munka, gyűlések, előadások, nyelv- és tör-
ténelmi kurzusok, estélyek, szórakoztató ren-
dezhvények szolgálnak a zsidó népelet kimélyi-
tésére. Erdekes jelensége a cionista életnek
Stájerországban, hogy a diákság, amely a háború
kibörtörése két erősen aktív korporációban kép-
viselte a zsidó gondolatot, ma egyetlen közü-
letben tömörült és pedig egyedül a menza
fentartásának gyakorlati céljából.

A sport azonban elég fejlett Stájerország
zsidósága körében. Grácban működik a „Hakoah“,
amelynek testvéregyesülete Leobenben van. Ez
a sportegyesület nemcsak a testfejlesztés hiva-
tását tűzte ki célul, hanem a zsidó öntudatnak
az ifjúságban való istápolását. Ez a programja
a legnépszerűbb zsidó közületek egyikévé avatta
a Hakoah-t, amely felöleli a stájerországi zsidó-
ság minden rétegének gyermekeit. Amit az
az akadémiai zsidó egyesületek felosztásával
vesztettünk, azt sokszorosan kárpótolva kapjuk
meg a Hakoah-ban, annak test- és léleknevelő
népi munkájában.

A sportegyesület mellett működik a zsidó
zeneegyesület, amelynek célja a régi és az új
népies zene művészeti némesítése. Az egye-
sület adja a templomi kórus kitünő énekanya-
gát. A zsidó népi élet institúciói egyelőre a hit-
község székházában nyertek elhelyezést, de
minthogy a helyiségek szűknek bizonyultak,
egy Zsidó Népház felállítását terveztük. Gaz-
dasági okok miatt egyelőre a megvalósítástól
el kellett tekinteni, de jobb idők bekövetkezése
esetén a terv végrehajtásának mi sem fogja
utját állani, mert nálunk nincs párt vagy frak-
ció, amely az intézményesített zsidó népi
életet szívóbból ne óhajtana.

A stájerországi zsidó népelet minden meg-
nyilvánulásában erősen támaszkodik a „sévá
kohilót“, a régi Magyarország ugynevezett „hét
községek“ szokásaihoz és ritusaihoz.

Az elzász-lotharingiai németek a külföldhöz fordulnak a kisebbségi elnyomás ellen

A francia bírák pártoskodása megrontja a német kisebbség életét

Strassburg, június 17. Locarno után egy
látszott, mintha a francia kormány az elzászi
németek kiengesztelésére törekedne. Poincaré
több ízben tett nagy feltűnést keltő nyilatko-
zatokat a kisebbségi jogoknak respektálásáról
és az elzászi kulturális autonómia megvalósi-
tásáról. A szép kijelentések azonban ígéretek
maradtak. Elzász lakosságának helyzetében
nem történt javulás. A németek körében ezért
az elégedetlenség egyre növekedik. A „Strass-
burger Volksstimme“ című lap egyik legutóbbi
számában segélykiáltást intéz a külföldhöz.

A „Strassburger Volksstimme“ szenzációs ki-
áltványa a német kisebbség nevében a követ-
kezőképpen hangzik: „A külföldhöz fordulunk!
Sokáig haboztunk, hogy vajjon ezt a lépést
megtegyük-e. Ma azonban meg kell tennünk,
francia bírák kényszerítenek rá. Hangosan ki-

áltjuk a határokon át, hogy Elzász-Lotharingia
hü fiai számára saját hazájukban nincs már jog,
nincs már igazság és nincs már bírói védelem.
A külföldnek tudomást kell szereznie arról,
hogy a „felszabadított“ Elzász-Lotharingiában
a francia köztársaság bíróságai a nemzeti gyű-
lölet politikájának szolgálatába szegődtek, hogy
kegyetlen ítéleteikkel azoknak a lapoknak a
tönkretételére törekednek, amelyek nem hirdetik
az ösfrancia Elzász hazug meséjét, amelyek
megmutatják az 1918. évi felszabadítás valódi
arculatát és szüntelenül küzdenek az elzászi
öslakosság kulturájának megtartásáért. A német
birodalomban, Amerikában és Svájcban élő
elzász-lotharingiaikhoz, valamint az ujonnan
alapított államok nemzeti kisebbségeihez fordul-
unk. Segítségért könyörgünk a francia bírósá-
gok terrorja ellen“.

Románia és Magyarország között a semleges zónára tettek ki egy hadikfalvai parasztot

Határátlépők a kolozsvári hadbírótság előtt

(Cluj-Kolozsvár, június 17. Az Uj Kelet
tudósítójától.) Ma délelőtt újra néhány érdekes
határátlépési ügyet tárgyalt a kolozsvári had-
bírótság. Két villogó fekete szemű, gondtalan
és vidám eselődéleány: Lopitzuk Mária és Cohan
Mária az első vádlottak. Valahol fent, egy
határmenti máramarosi faluból kerültek elő,
ahonnan szüleik elküldték, hogy munkát keres-
senek maguknak.

Kétszeres határátlépés a kenyérrét

A két leány sehogyszem talált alkalmazást.
Nem akadt munka számukra sohol. Végül el-
határozták, hogy nem viselik tovább a szülői
szemrehányásokat és a barátok csufolódását:
átzöktek Csehszlovábiába. Három hétig szol-
gáltak egy kis rutén faluban, de a cseh ható-
ságok elkezdtek firtatni az utlevelük ügyét.
Ők pedig nem váltottak maguknak utlevelét,
mert ők hogyan is tudták volna, hogy ha át-
mennek azon a kis patakon, azon a keskeny
földszávon, amely falujuk a szomszédtól elvá-
lasztja, hogy azért hónapokig tartó utánjárás,
meg isten tudja még, mi minden szükséges.

Három hét múlva visszajöttek. Kétszeres
tiltott határátlépés, így szolt a kvalifikáció,
de a könyörületes szívű hadbírók felmentették
őket.

Futballabda a román-magyar határon

Napbarnított arcu, őszbecsavarodó hajú
alacsony emberke Boldizsár Salamon, a követ-
kező vádlott. Valahonnan, a távoli Bukoviná-
nak egy magyarnevű községéből, Hadikfalváról
származik Boldizsár Salamon és nagy az ő vétke.
Tört románsággal, siró hangon mondja el a
nagy szomorúságát Boldizsár Salamon. Szabó
volt a becsületes foglalkozása és az utóbbi évek-
ben Marosvásárhelyen kereste meg nehéz mun-
kával kenyerét. Egyszer csak rossz viszonyok
lepték meg Boldizsárt, mindenütt leépitették és
Boldizsár is állás nélkül maradt.

Ugy bolyongott, munka nélkül és fájdal-
mas éhséggel Marosvásárhely uccáin, amíg egy-
szer a sziguranca elfogta. Nem csinált ő sem-
mit, mondja Boldizsár Salamon, kihallgatták
és a kezébe nyomtak egy végzést: Boldizsárnak
24 órán belül el kell hagyni az ország terüle-
tét. A gondolkodásra nem marad sok idő. A
parancsot nem vitatják, hanem végrehajtják,
Boldizsárt Biharkeresztesnél kitették a magyar
határra.

Itt lezárul Boldizsár tragédiájának első fel-
vonása, hogy mindjárt utána villámgyorsan kö-

vetkezzék a második is. A magyar hatóságok
ugy találták, hogy Boldizsár alapszabály véve
Románia területén született, itt lakott, minden
feltételnek eleget tett, amelyet az állampolgár-
sági törvény előír és ezért Boldizsár Salamont
nyomban visszatették Romániába.

Vissza és újra vissza

Biharkeresztesnél a sziguranca-komiszár meg-
vakarta az üstökét. Boldizsárral a dolog kezdett egy
kicsit komplikáltnak látszani. Kezében volt az írás-
beli parancs, amely szerint Boldizsár átteendő és a
magyar határőrség válasza, hogy nekik Boldizsárra
— legnagyobb sajnálatukra — nincs szükségük.
A sziguranca-komiszár eltűnődött azon a nyilvánvaló
ellentmondáson, amely a két rendelet között fenn-
állott és úgy döntött, hogy neki kötelessége fe-
letteseinek engedelmeskedni. Gondolkozásra sok idő
nem maradt: Boldizsár visszakerült a magyar
határrendőrséghez. Ezuttal másodsor.

A magyar határrendőrségnek ekkor salomoni
ötlete támadt. Boldizsárt egy ötlettel a két határ-
vonal közötti semleges zónára tették ki, bizonyára
azzal az intencióval, hogy miképpen egykor Mózes
a tűz és az arany, ugy most Boldizsár Magyar-
ország és Románia között válasszon.

Az alternatíva látszólag igen súlyos volt.
Boldizsár Salamon egyszerűen nem tudta felfogni
az ő semleges mivoltának fenségességét. Elindult
szépen a határvonal mentén és egy óvatlan pilla-
natban visszaszökött Romániába.

Tíz nap

Nagykarolyban fogták el május 21-én, az uccán
bolyongva, munka nélkül, éhesen, de rendületlen
optimizmussal szívében. Tiltott határátlépés miatt
— tudniillik utlevelél nélkül jött át a határon —
hadbírótság elé állították. A hadbírók részvétellel hall-
gatták meg Boldizsár Salamon keserű odisszeját,
10 napi fogházra ítélték el és elhatározták, hogy
átírják a sziguranca, hogy ne tegye ki többé a
határon Boldizsár Salamont.

— Kijön a börtönből és új életet kezdhet —
vigasztalta Boldizsárt az ítéletkihirdetés után egy
ügyvéd.

— Öreg vagyok én már hozzá — intett rezig-
náltan Boldizsár Salamon.

Látszott rajta, hogy nagyon szívére vette az
ítéletet.

Megérkeztek a leg-
szébb tavaszi
**Hölgyeim kalap-
ujdonságok**
MOSKOVITS-salonba
Cluj, Cal. Reg.
Ferdinand 3 sz.
(Wesselényi u.)
Hátul az udvar
ban. Átalakítások legizlésebben olcsón készülnek

* Románia új vámtarifája dr. Bereczky
Ernö fordításában és alapos magyarázataival 350
lej az Uj Kelet könyvosztályában.

SELECT-MOZGÓ

Botrány Palm Beach-ben

Egy világhírű főúri életéből, Fészerepben

Gloria Swanson

világhírű művésznő.

Monopol Fanamet

URANIA-MOZGÓ

Patt és Pattachon

óriási sikerű vigjátéka

Leányszöktetés akadályokkal

Monopol Dorian

Öntést

veiségi tanács

pa szociális békéjé-
Népszövetség ta-
érdésnek fogja ezt
hogy a Népszöv-
és rendeltetését és
fog rendálni. Romá-
ni a vegyesbíróság
ban részt nem vesz.
án a bizottság több
ban a román dele-
hármás bizottság
a döntést szep-
vaslatot, hogy két
ágot küldjenek ki
Magyarország kép-
ert a trianoni béke-
róságot 5 bíróval.
z lemondása vár-
ékenyen javulni fog

oltak

szonyt

ák és kirabolták

egy unokaöccse
án. Miután választ

oz sietett, me-

A gyilkos meg-
ól elálta az
öccse rendőr
ban visszatér-
sak hiült helyét

a kasszában levő

lvarra vezető abla-
t az udvar keríté-

Az utolsó pillanat

oköccse behatol-
nas látvány tárult
lön hatalmas vér-
nyával fektült az
s seb tátongot,
a vér. Az áldozat
tek az üzletbe, de
zatos vérvesszeség

ezette a nyomozást.

biró, dr. Nestor
prefektus szállottak
mozást megejték.
gyilkos a helyzet-
ki tudta, hogy

ere gyűjti össze

hogy a nagy-
zeihesse.

ék és a talált bün-

is, lefoglalták. A
mári törvényszék
hol dr. Göbl tör-

délután 6 órakor

résztve mellett.

erten tökéletes az

lerwood

le írógép

el:

pany, Oradea

Keletben

ió!

árban árusítom,
t k a p h a t ó k

RADEA,

Hollandiai naplótöredék

A CIKLON UTÁN. Északon most már minden csöndes. Jött az orkán, vad, eszeveszett táncában gigantikus tölcséért formált a magához ragadott homokból, s tetejében mint egy láthatatlan, vad démon, vérszomjasan terpeszkedett a: Ré. Szörös karjai végén görbült karmok kiméletlenül ragadtak magukhoz mindent, amit csendes, jólelkű hollandusok hosszú évtizedekig építettek. Apró falusi kis házak, a takarosság és jólét mintakollekciói, kisebb-nagyobb tehenészetek, zöldségcsűrök, a híres holland mezőgazdaság eredményei, tartalmukkal együtt a romokban hevernek. És a városokban megindult a gyűjtés és Hollandia népe segítőkészen nyújtott az elesetteknek. Kiki bedobja a 10 centesét, vagy kwartje-át (25 cent) s a megnyugtató gesztus után marad még egy érzése, az, hogy: „Én ugyan leróttam kötelességemet a ciklon áldozataival szemben, de aligha lehet majd mindent úgy visszacsinálni, ahogyan volt.”

A sebesültek nyöszörgése szükség-kórházakat tölt meg és ahol vasárnapként csöndes, fehérre meszelt, fapapucos parasztnak imádkoztak: most egyszerű, falusi templomokban glédába rakott hófehér ágyak állnak.

De ezek csak meggyógyulnak hamarosan, a halottak hátramaradottai is alázatos beletörődéssel fogják majd szeretettjeik hantjait ápolni. Az elpusztított területek sem fognak nemsokára oly sivár képet nyújtani, mert van egy segély, ami mindennél többet ér, amely gyászolókat és sebesülteket egyformán gyógyít s ez: a hollandusok jó szíve.

REMBRANDT RABBIJA. — Már láz fogta el a műkereskedők és műbarátok légióját, már 50.000 forint versenyárnál tartottak és csak arra vártak, hogy a font os, vagy a dolláros bankárok onnan, a nagy vizeken túlról, kinyujtsák érte aranyrudjaikat. Közben a szakértők, a nagy tudósok, akik sehogysem nyertek és nem is nyernek ilyen dolgokon, nagy figyelemmel, mondhatni beteges falánksággal görbödtek éjjel-nappal a Delftben talált Rembrandt-kép fölött, amely egy amsterdami rabbit ábrázol. A festmény sarkán ott látható: Rem . . . ndt, ami kétségtelenné tette első sorban azt, hogy e betűket — csak az pingálhatta oda, aki a rabbit is ráfestette erre a vászonra. És hogy az nem Rembrandt maga volt, azt a tudós urak onnan állapították meg, hogy egy kevés spirituszt öntöttek a festményre és — horribile dictu — a festék oldódni kezdett. A jó urak most tovább mentek megállapításaikban. Megállapították, — amit minden muzeumlátogató tud — hogy a régi hírneves festők nagy művészete a kitűnő olajfestékek összeállításában is rejlett. Az ilyen festék azáltal a bizonyos vasfog által a későbbi évszázadokon keresztül nem hagyta magát megrágni. No már most. Ha a Delftben talált Rembrandt-kép oly könnyen reagál egy kis alkohol marására, akkor az nem lehet igazi Rembrandt. De nem azért kutat a tudós, hogy ennél a pontnál megálljon. Ebben az esetben a kérdéses kép története után kellett nyomozni. Ime a történet, amelynek témáját a regényíró urak figyelmébe ajánljuk, de azzal a kikötéssel, hogy alcinnek írják oda: Igazi regény . . .

Sok évvel ezelőtt, a nagy világháború idején egy bredai (Délhollandia) régiségkereskedő egy ósdi, kopott festményt vett meg, amelynek a vásznán és rájáráján kívül semmi, de semmi értéke nem volt. Hogy valamilyen célra mégis fel legyen e vászon használva, megkérte Johan Theuns, szobafestőt és kárpítózt, hogy festene valamint ezen „antik“ festményre. A megfestendő kép tárgyát szabadon megválaszthatja. Johan Theuns, aki abban különbözött „más“ festőművészekétől, hogy létrán dolgozott, szabad óráiban Rubens-t, Frans Hols-ot és Rembrandtot kopirozta. Jó ízlése lehetett a fickónak, hogy a flammand és németalföldi mesterek legjobbait vallotta ideáljainul. Theuns barátunk tehát elfogadta a régiségkereskedő ajánlatát és a közös haszon reményében gondolkodni kezdett a téma fölött. A rossz nyelvek azt beszélik, hogy rágni kezdte — ecsetje végét, egyszóval minden kellék rendelkezésre állott, ami egy comme il faut arrivé számára elengedhetetlen. A szíve azonban mégis csak Rembrandt felé vonzotta. Elővette Rembrandt egyik rabbiképeinek kópiáját és annak rendje-módja szerint lefestette azt. A kép egy félév

mulva elkelt. Egy Duenstee nevű delfi műbarát vette meg, 10, mondd és ird: tíz hollandi forintért.

Amikor pár héttel ezelőtt a kép körüli vita megindult, a bredai szobafestő mégis csak jónak látta kilépni az ismeretlenség homályából. Főképpen az sajtó bele az oldalába, hogy már 50.000 forintot is akarnak azért a festményért adni. Szóval egy percig se higgye valaki, hogy esetleg a ve-vőt és művészvilágot akarta volna egy becsapástól megóvni. Az illetékes bizottság Bredá-ba szállt ki, hogy Theuns Johan szobafestő és kárpítózó urtól kérjen felvilágosítást erre vonatkozólag. Ez szépen illendően elmondta az itt leirt történetet és előadása

illusztrálásaképen még több kópiát mutatott, amelyek híres mesterek festményei után festett. Hogy a derék bredai nyárspolgárok, akik Theuns szobafestő képeiből vettek néha, mily büszkék most városuk szülőföldre, azt talán egészen szükségtelen hangoztatni. Félve őrzik most e képeket és sok pénzért nem mondanának le ezekről a festményekről, amelyeket Theuns ur festett meg, de amelyek a szakértők állítása szerint kétesértékűek. A tény az, hogy a szobafestőművész most már dagadó öntudattal fog tovább művészi ambíciókat keresni. Hát nem kellene aranyba foglalni a kezét? . . .
Pollák Rudolf

Egy német kémikus a föld melegéből új erőforrást teremt

Franz Fischer szenzációs beszéde a kémikus-kongresszuson

Essen, június 17. Tegnap nyílt meg Essen városában a németországi kémikusok nagygyűlése, a világhírű Quincke hannoveri kémikus elnöke alatt. A gyűlés ez alkalommal tiszteletbeli tagjává választotta az elnököt és Naschig ludwigshaveni professzort. Plakettekkel tüntette ki Windaus göttingeni és Franz Fischer műheimi tanárt.

A kongresszus kimagasló eseménye Franz Fischer beszéde volt. A professzor, aki tudvalevőleg a Kaiser Wilhelm szénkutató intézet vezetője és több korszakos jelentőségű találmány tulajdonosa, „Vegyészet és szénállomány“ címen tartott előadást. Rámutatott mindenekelőtt arra a tényre, hogy úgy a barna, mint a kőszén, különböző vegyi kapcsolat keveréke. Kémiai képlete a kőszénnek nincs és nem cellulózéból alakult ki évezredek során, mint ahogy azt még tíz évvel ezelőtt is általában hitték, hanem a fának élettanilag ellenálló alkatrészből, a ligninből.

Nagy figyelmet keltettek a professzor közlései a szénfeldolgozás kémiai módszereiről. Jelezte, hogy a német szénnek csak egészen jelentéktelen része alkalmas a vegyi földolgozásra, a tulnyomó széntermelés értéke ma még a fűtésre való alkalmasságában rejlik. Minthogy

azonban a szénfogyasztás a technikai haladás következtében olyan nagy, hogy a bányák belátható időn belül való végleges kiaknázásáról is szó lehet, más erőforrások után kell néznie az emberiségnek. Ki kell aknázni a víz és szél természeti erőit, főleg pedig a föld melegét. Néhány évtized mulva a mélyfúrás technikája talán odafejlődik, hogy tizkilométeres mélységből feltörő vizet a föld melege segítségével tetszőszerinti feszültségű gőzzé lehet átváltoztatni. Ha az energiaszerzés terén két évtized alatt ilyen alpvető vállalkozásokra lehet számítani, akkor valószínű, hogy a szén kémiai földolgozása is nagy haladást fog tenni. Nemcsak olajat lehet majd nyerni a kőszénből, hanem nyersanyagot a textil és kaucuk-ipar számára.

Fischer professzor beszéde után a szónokok a technikusok és kémikusok kiképzésének problémáját vitatták meg.

Fényképészek, amatőrök

fényképészeti cikke- Bernát papirosáruháza- ket legolcsóbban a ban szerezhetik be. Cluj, (Kolozsvár) Fötér 29.) Kérjen árjegyzéket. A világhírű Imperial lemezek gyári lerakata

Feltűnő olcsó nyári vásár van az előnyösen ismert

„LOUVRE“

női divatáruházban (Fötér 8. sz.)

1 m. crepon, minden színben . . . . . Lei 29	1 m. I-a francia száda . . . . . Lei 69
1 m. szerbvaszon 29	1 m. 100 cm. széles, mosó selyem pouplin 144
1 m. I-a Cosmanosi delain 39	1 m. 100 cm. széles mintás selyem pouplin 144
1 m. I-a mosó marocain 49	1 m. 100 cm. széles angol pouplin . . 165
1 m. I-a francia marocain 59	1 m. 100 cm. széles francia mosó georgette, gyönyörű színekben . . 115
1 m. I-a francia batist 65	
1 m. I-a Raye zephir 54	

Selyem crepe de chinek 650 Lei

Chiffonok, kelengyevásznak

óriási választékban.

Asztaláról soha ne hiányozzon a valódi „Familia“ kenyér

A zsidó

„Az iskolaév mészertessé, mag csak az elkénye boldog üdülést, Zsidó Árvagon erőfeszítések árán legjobban rászor táplálkozásra és legyengült szerve a nyaralás öröme nyaraló-telepük és bizonyára m tiszta levegőtől arecal fognak u Azonban azo zott olyan szö Egyrészt azért, szervezet mind másrészt azért, zeten, hogy az gassa. Ezek a tabb mértékben hogy a legmess tegye a csenev helyreállítását. Árvagonozó a fedezésére. Egy „Árvák szomb helyiesoport elu vezetőihez, hogy az „Árvák szo hitközségek vez adtak helyt em ban a közönség den tóraadom ségeinek fede hetünk abban, az árvákkal sze felelősségét és 25-i szombaton mindenki benső legnagyobb ad tatni, mert tud is egy árvának

Keren Dicső

Giszkalay erdélyi Keren szód kuratóri meglátogatták zsidóságát is hon ujjáépítés szód kiküldöt ség nélkül na tartott gyüleés és ifjuság ma János közel országepítés jelentőségét. a jelenvolutak Szönyi Géza munkáját és hogy a regáti példájára veg szód munkáj Este a v amelyen Kocá üdvözölte a v zsidóság kész ban való rés választ az hosszabb elő eredményekr szód segítség mutatta, ho magát ezen közösséghez Sándor ban Keren Hajje Balogh Arm bankigazgató Riehard gyá igazgató, tit Benjámín M Géza, Mózes feld Henrik Salamon Ar Az ifjus

A zsidó árvák nyaraltatása „Árvák szombatja“

Az iskolaév befejezéséhez közeledik és már természetessé, magától értetődővé vált, hogy ez nem csak az elkényeztetett kis uri gyerekeknek jelent boldog üdülést, hanem az árváknak is. Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó már évek óta — hihetetlen erőfeszítések árán — lehetővé teszi, hogy azok, kik legjobban rászorulnak a tiszta friss levegőre, a jó táplálkozásra és a gondozott higiénikus életre a táplálkozásra és a gondozott higiénikus életre a legyengült szervezetű zsidó árvák is részesülhessenek a nyaralás örömeiben. Ezidén árváink már saját nyaralótelepükön „Tihután“ fogják tölteni a nyarat, és bizonyára mint eddig is, pár hét multán a tiszta levegőtől és jó táplálkozástól, piros pozsgás arccal fognak újból hazatérni.

Azonban az árvák nyaraltatása soha nem okozott olyan súlyos anyagi gondokat, mint ezidén. Egyrészt azért, mert a telep vétele az országos szervezet minden anyagi erejét igénybe vette, másrészt azért, mert a Joint nincs abban a helyzetben, hogy az akciót a tavalyi mértékben támogassa. Ezek a körülmények természetesen fokozottabb mértékben kell késztesse közönségünket arra, hogy a legmesszebbmenő áldozatokkal is lehetővé tegye a csenevész árva gyermekek egészségének helyreállítását. Így hát különböző akciókat indít az Árvagondozó a nyaraltatási akció költségeinek a fedezésére. Egy ilyen eddig is bevált akció az „Árvák szombatja“. Dr. Leitner Fülöp, mint a helyi csoport elnöke átiratban fordult a hitközségek vezetőihez, hogy az e hó 25-i szombatot avassák az „Árvák szombatjává“. Természetes, hogy a hitközségek vezetői a legnagyobb készséggel adtak helyt ennek a kérésnek, az eredmény azonban a közönségen mulik. Ezen a szombaton minden tóraadomány az árvák nyaraltatása költségeinek fedezésére lesz fordítva. Nem kételkedhetünk abban, hogy a kolozsvári zsidóság is érzi az árvákkal szemben való kötelezettségét, erkölcsi felelősségét és bizunk benne, hogy a június hó 25-i szombaton templomaink meg fognak telni és mindenki benső érzésétől indítva a töle telhető legnagyobb adományt fogja az árvák részére juttatni, mert tudni fogja, hogy a legkisebb adomány is egy árvának az egészségét fogja helyreállítani.

Keren Hajjeszód-akció Dicsőszentmártonban

Gizskalay János és dr. Szőnyi Géza, az erdélyi Keren Hajjeszód vezetője, a Keren Hajjeszód kuratóriumának megbízásából e hó 12-én meglátogatták Dicsőszentmárton, hogy a város zsidóságát is bekapcsolják a zsidó nemzeti otthon újjáépítésének munkájába. A Keren Hajjeszód kiküldöttjeit a város zsidósága pártkülönbőség nélkül nagy szeretettel fogadta s a délután tartott gyűlésen megjelent a zsidó intelligencia és ifjuság majdnem teljes számban. Gizskalay János közel másfélórás beszédben fejtegette az országépítés politikai, gazdasági és kulturális jelentőségét. A nagyszerűen felépített előadás a jelenvoltagekre ismételt hatást gyakorolt. Majd dr. Szőnyi Géza ismertette a Keren Hajjeszód munkáját és felhívta különösen az asszonyokat, hogy a regáti és a többi országok zsidó asszonyai példájára vegyék ki részüket a Keren Hajjeszód munkájából.

Este a vendégek tiszteletére bankett volt, amelyen Koch Richárd műépítész és gyárigazgató üdvözölte a vendégeket és bejelentette a dicsői zsidóság készségét a Keren Hajjeszód munkában való részvételre. Majd Gizskalay János válaszolt az üdvözlésre és dr. Szőnyi Géza hosszabb előadásban rámutatott mindazokra az eredményekre, amelyeket eddig a Keren Hajjeszód segítségével Palesztinában elértek és kimutatta, hogy ma egy zsidó sem zárhatja ki magát ezen alap támogatásából, ha a zsidó közösséghez tartozónak vallja magát. Dr. Ligeti Sándor bankigazgató javaslatára megalakult a Keren Hajjeszód-bizottság, amelynek diszelnöke Balogh Armin gyárigazgató, elnök: Révész Mór bankigazgató, hitközségi elnök, alelnökök: Koch Richárd gyárigazgató és dr. Ligeti Sándor bankigazgató, titkár: Schwartz Zsigmond. Tagok: Benjámin Márton, dr. Benjámin Sándor, László Géza, Mózes Leopold, Kasztner Izidor, Rosenfeld Henrik, ifj. Schwartz Mór, Sámuel Ignác, Salamon Aron, Weisz Izidor, Vértés Albert.

Az ifjuság érdekes programmal összeállított

és jól sikerült kommersszel zárta be az estélyt. A következő napokon dr. Szőnyi Géza a bizottság tagjainak támogatásával lefolytatta az akciót, amelynek eredménye, tekintettel az ot-

tani zsidóság nehéz gazdasági helyzetére, jónak mondható. Kiemelendő, hogy a meglátogatottak közül alig egy-kettő tagadta meg a Keren Hajjeszód támogatását.

Finoman kell bánni az adóvégrehajtóval

A kolozsvári hadbíróóság két ítélete és annak tanulságai

(Cluj-Kolozsvár, június 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári hadbíróóság előtt nap-nap után kerülnek tárgyalásra lényegében kicsiny és jelentéktelen ügyek, amelyeket azonban az ostromállapot hatósági személy megsértése címen a katonai törvényszék hatáskörébe utal. E hatósági személyt leginkább az adóvégrehajtók képviselik, akik — mióta az állam az adókövetést a polgároknak legelsőrendű kötelességévé emelte — mindig is konfliktusban állottak az adófizetők nagy táborával.

Ma délelőtt egyszerre két ilyen konfliktus ügyében kellett ítéletet hoznia a kolozsvári hadbíróóságnak. Weisz Imre, a szatmármezei Tinka községben dolgozó szabómester állott az egyik perben vádlottként a hadbíróóság előtt. A vádirat szerint az elmúlt év november 30-án a szabómester műhelyében megjelent Dulau Florian adóvégrehajtó és 2000 lejnyi községi illeték fejében magával akarta vinni Weisz lefoglalt varrógépjét. Ez tiltakozott a végrehajtás ellen. Előbb könyörögve kérte a végrehajtót, hogy ne vegye ki szájából a kenyeret és felajánlotta, hogy kifizeti az adója egy részletét.

A végrehajtó azonban nem tágitott.

— Nem adom az Istennek sem a gépemet — mondotta erre Weisz és a vádirat szerint botjával fenyegette meg a végrehajtót, ha az mégis elviszi a varrógépjét.

Dulau feljelentést tett a csendőrségen Weisz ellen, azután a hadbíróóság elé került.

A ma délelőtti tárgyaláson Weisz tagadta, mintha ő a végrehajtót megfenyegette volna botjával. A hadbírák arra a kérdésre, hogy szidalmazta-e a szabómester a végrehajtót, 4:1 szavazattal nemmel, arra a kérdésre pedig, hogy megfenyegette-e botjával, 3:2 arányban igenel válaszolt és ezért Weisz Imrét 1000 lej pénzbüntetésre és 500 lej perköltség megfizetésére ítélte.

Berkovics Mendelné, Hirsch Róza volt a másik per vádlottja. A vádlott egy szatmári kereskedő felesége, adója kifizetése közben nem egészen hízoló szavakkal aposztrófálta a végrehajtó kissé kiméltelen eljárását. A hadbíróóság tekintetbe vette az enyhítő körülményeket és háromszáz lej pénzbüntetés megfizetésében marasztalta el Berkovics Mendelné, Hirsch Rozát.

Edison újabb két találmányon dolgozik

Olcsó villamos-autókat és negyven percig működő gramfonokat konstruál a nyolcvanéves föltaláló

Newyork, június 17. Néhány hónappal ezelőtt ünnepelte Amerika és vele együtt a világ minden technikus embere Edison nyolcvanadik évfordulóját. A nagy föltaláló akkor büszkeséggel jelentette ki, hogy még újabb találmányokkal fogja meglepni a világot.

A rejtélyes kijelentés után az újságírók hétről-hétre valóságos ostromot intéztek Edison ellen, aki végül egy műszaki író előtt nyilatkozott legújabb terveiről.

— Nem gondolom egy pillanatig sem, — mondotta a feltaláló, — hogy az emberi kor végén vagyok. Hosszuéletű családból származom, egyik nagyapám száznegyven éves lett, nagyanyám százegy éves, apám kilencvennyolc éves lett, amikor meghalt. Újabb munkatelményintéző várok magamtól és pedig azon az egyszerű alapon, hogy olyan technikai tapasztalat fölött rendelkezem, mint senki a világon.

— Volt idő, amikor sokat gondolkodtam az elektromos hajtóerőre berendezett olcsó autók megkonstruálásáról. De azután elejtettem ezt a tervet, arra gondolva, hogy a benzinjármű fölöslegessé teszi az elektromos járművet. Újabb azonban más meggyőződésre jutottam, különösen, amikor rendre olvasom a sok közlekedési zavart, ami a benzines automobilonak elakadása miatt napról-napra előáll. Egy szaklap csak néhány hét előtt írta meg hiteles adatok alapján, hogy egyedül Newyorkban az autók elakadása egy millió dollárnyi kárt jelent naponta. Egy évben háromszázhatvanöt millió dollárt. Most már időszerűnek tartom, hogy megvalósítsam az elektromos hajtóerővel járó autót és most újra a kocsiba szerelhető akkumulátoron dolgozom.

Az újságíróknak arra a megjegyzésére, hogy Newyorkban és több más világ városban már üzemben vannak elektromobilonok, Edison ezeket jelentette ki:

— En e téren nem akarok föltaláló lenni, csak módosítani kívánom és pedig egészen egyszerűen, a már eddig üzemben lévő akkumulá-

torokat. Könnyűsúlyú, kis kiterjedésű és nagy teljesítő képességű instrumentumokat akarok adni. Olcsón kívánom előállítani, hogy olyan legyen, mint egy elektromoskörte, amelyet az emberek, ha már kiegészít, eldobnak anélkül, hogy a kárt sajnálnák.

Edison közölte azután, hogy tovább foglalkozik a fonograffal, amelyet eredetileg beszélő instrumentumnak szánt és csak később, szinte akarata ellenére fejlődött zenei instrumentummá. Most már ő maga is foglalkozik vele, hogy lehetőleg hosszabb ideig tartó zenét lehessen kihozni vele és a napokban készítette el azt a hengerre konstruált gramfont, amely 40 percig működik. Ez azt jelenti, hogy egész operákat lehet majd három lemezzel lejátszani. Edison találmánya máris izgatja mindazokat a vállalkozókat, akik ennek a készüléknek terjesztésétől milliókat remélnek.

Edison, amikor elbucuzott az újságíróktól, ezt a megjegyzést tette:

— A rádió élénken foglalkoztat és azt hiszem, hogy rövid idő lefolyása alatt nagyon le fogják egyszerűsíteni a rádiót. A problémával én magam is foglalkozom.

Edison végül kijelentette, hogy a gramfon és rádió tökéletesítésével még nem bucsuzott el terveitől. Újabb találmányok foglalkoztatják arra az időre, amikor ezt a két feladatát befejezte. Mert Edison nem akar megöregedni, legkevésbé pedig nyugalomba vonulni, vagy pláne meghalni.

— De Pinedó lelkes ünneplés közben utazott Rómába. Rómából jelentik: De Pinedót ostiai leszállásakor az acostai herceg, Mussolini és a külföldi attasék fogadták. Mussolini megölelte a pilótát, aki lelkes ünneplés közepette Rómába utazott, mely felbogarozva és kivilágítva várta. A római lapok lelkes cikkeken emlékeznek meg arról, hogy az olasz pilóta 44 ezer kilométert tett meg a levegőben.

Urhölgyek figyelmébe!

angol nőiszabóságomat a legmodernebb francia szalonnal kibővítettem. Francia szalonomat Páris divatszalonjának legjobb szabásza vezeti. DEUTSCH NÁNDOR, Oradea.

Angol és francia női szabósága, Str. Pictorul Grigorescu (Mészáros-utca) 2. szám. — Vidéki megrendeléseket 48 óra alatt elkészítem.

Értesítem az igen tisztelt Hölgy-közönséget, hogy a már évek óta fennálló, elismert elsőrangú hírneves

géből

zuson

a technikai haladás hogy a bányák be- leges kiaknázásáról k után kell néznie knázni a víz és szél edig a föld melegét. nélyfűrés technikája kilométeres mélység- ege segítségével tet- zé lehet át változtatni. két évtized alatt ra lehet számítani, zén kémiai feldolgo- tenni. Nemcsak olajat énből, hanem nyers- k- ipar számára. éde után a szónokok k kiképzésének prob-

amatőrök

nát papirosruházá- ban szereshetik 29.) Kérjen árjegyzé- mezek gyári lerakata

ó smert

8. sz.)

Lei 69
selyem 144
selyem 144
pouplin.. 165
cia mosó .. 115

lei
znak

kenyér

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Martos Ernő
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
 Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat

Szidra:
 Sülach
 5687. Szíván 18.
 1927. június 18.

A király amnesztiarendeleter irt alá.
 Bukarestből jelentik: A király amnesztiarendeleter irt alá, amelyben számos elítelt büntetését elengedik, vagy leszállítják.

Megcáfolják Fildermann dr. lemondásának híret. Az U. E. R. kolozsvári fiókja értesítést kapott Bukarestből az U. E. R. központjától, amelyben dr. Fildermann lemondásáról a „Lupta“-ban megjelent hirt a legkategorikusabban megcáfolják.

Kolozsvár közönsége is tüntetni fog Chaplin mellett. Chaplin ellen még mindig egységes frontot alkot az amerikai képmutatás. Szerencsére megmozdult a kultüremberek lelkiismerete és hatalmas ellenáramlat indult meg Chaplin érdekében. A legnagyobb francia, német és angol írók manifesztumot adtak ki Chaplin érdekében és felhívták a művelt közvéleményt, hogy álljon a nagy művész mellé, fejezze ki együttérzését vele. Ennek a felhívásnak tett eleget a kolozsvári „Select“-mozgó igazgatósága, amikor elhatározta, hogy e hó 24-én este kilenc órakor diszeldadást tart a „Select“-ben két Chaplin-filmből: a „Zarándok“ és „Kutyaelő“ címűből. Az előadások alkalmával ivekert fektetnek fel, hogy az igazgatóság a közönség minden egyes tagjának tiltakozó aláírását eljuttassák az európai Chaplin-akció párisi vezetőségéhez.

Dr. Weizmann felesége nagybeteg. Berlinből jelentik: Dr. Weizmann professzor, akinek a napokban fontos ügyben a német fővárosba kellett volna jönnie, az utolsó órában kimentette magát azzal, hogy felesége súlyos megbetegedése miatt vissza kellett maradnia Londonban. Dr. Vera Weizmann asszony operációnak vetette alá magát, amely sikerült ugyan, de kezelőorvosai komplikációktól tartanak. Ezért bizonytalan, hogy dr. Chaim Weizmann mikor érkezik Berlinbe.

Bikszád gyógyfürdő nyitva június hó 1-től. Ivókúra, meleg ásványvíz és szénsavas fürdők, hidegvíz-gyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szakteltek által javálva van a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos megbetegedései ellen, nemkülönbén hólyag-, vese- és epe-bajoknál, valamint a sárgaság, kerek gyomorfekély eseteiben. — Szobák még előjegyezhetők. — Alilándó fürdőorvos. Mérsékelt áru diétás konyha. — Vasut, posta, telefon helyben. — Felvilágosítást készséggel nyújt a Fürdőigazgatóság, Baia-Bicsad (Bikszád gyógyfürdő) Jud. Satmar.

Daudet a fogházból szerkeszti az „Action Francais“-ét. Párisból jelentik: Leon Daudet-t, akit végre beszállítottak a párisi fogházba, kintről élelmezik és az államügyész azt is megengedte, hogy korlátlanul érintkezést tarthasson fenn a „Action Francaise“ szerkesztőségével. Daudet cellája így valóságos társalkodóvá változott át, ahonnan egy politikai lapot irányítanak.

Deutsch Nándor női divatszalonjának mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Galgóczy magántanfolyam és Jogiszeminárium

Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. (Baross-utca). Előkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségire, alapvizsgákra, szigorlatokra. —

Kittünö jegyzetek.

Budapestre érkeztek a Batáviába indult holland repülőgép utasai. Budapest-ről jelentik: A kedden Londonból Batáviába elindult repülőgép utasai szerdán megérkeztek Budapestre és tegnap reggel Konstantinápolyba folytatták útjukat. A nyolcnapos ut főbb állomásai a következők: Aleppo, Bagdad, Delhi, Alachabad, Kalkutta, Bangkok és Singapur.

Elfogták a magyar betörő-királyt. Budapest-ről jelentik: Szerdán este a Józsefvárosban, hosszas hajszá után elfogták a leg-híresebb magyar betörő-királyt: Fabricius Sándort, aki az igazoltató rendőrt összerugdosta, megharapta, míg végre összekötözve, bevitték a rendőrségre. Két társát: Lapos Gyulát és Jakobik Nándort, akik szintén veszedelmes betörők, egy Gyulai Pál-uccai ház padlásán fogták el, ahol a gerendák közt egy teljes napot töltöttek el.

Egy amerikai gorilla ember asszonyokat és lányokat fojtott meg. Newyorkból jelentik: Winipeg, nyugatamerikai városban egy gorilla-ember az asszonyok és leányok egész sorát fojtotta meg. Tegnap este sikerült a gorilla-embert elfogni, aki azonban megszökött a winipegi börtönből. Elfogatására több ezer dollár jutalom van kitűzve. A vérengző monstrum eddigi áldozatainak száma 20—30.

Dr. Radnay—Fényes szüneti diák-tánciskolája június 28-án kezdődik a román zenekonzervatórium koncerttermében. (Király-ucca 14. sz.) Órák kedd—péntek 5—7. Beiratkozás lakásunkon, Szentgyörgyter 2. sz. emelet. Bővebben a falragaszokon.

Eljegyzés. Guth Bertus Szatmárnémeti és Goldstein Ernő Marosvásárhely jegyesek.

A Volgai hajós. (Sajtóbemutató a kolozsvári Magyar Színházban.) Érzelmes történettel, még pedig amerikai izü szentimentalizmussal szaturált forradalmi film a „Volgai hajós“, amelynek még cenzurázott mesejéből is megragadó motívumok alakulnak ki, megható képek a cári Oroszország vörig alázott nincstelenjeinek életéből. Hogy milyen kiváló film a „Volgai hajós“, arra legjobb bizonyíték az, hogy még a mai formájában vetített képekből is reugeteg érdekesség, misztikum és igazi ázsiai levegő csap elénk. A filmnek ugyszólván minden egyes szerepét, még az epizód-szerepeket is nagyszerű színészek játssák. A mozi igazgatóság kitünö érzékkel gondoskodott arról, hogy az előadást eredeti orosz énekek megragadó előadásával tegye élénkebbé. A legszebb orosz dalokat felvonások alatt a szinpadról éneklük, mialatt a Volga hajósai rogyanaság vontatják a borzalmas terhü hajót. A film szenzációs drámaiságára a jelenlegi formában előadott film tesztült jeleneteiből következtethetünk, amelyek kétségenkívül megragadják a képzeletet.

GRADO tengerifürdő

TRIEST-nél
 HÄNDLER-Pensio (Villa Lydia). Szigoruau orth. rituális konyha. — Saját metsző. — Mérsékelt árak. Bejegyezve a „Hamburger Verein für Rituelle Speisehäuser“-nél.

Halálosvégü malária-megbetegedések Szilágymegyében. Szilágycsehi tudósítónk írja: Éghajlatunk alatt szokatlan járvány lépett fel Szilágymegyében. Különösen a szilágycsehi járásban nagyon nyugtalanító a tünetek. Megbetegedés számbelileg ugyan még kevés történt, annál inkább kétségbeejtő a kór veszélyességének súlyossága. Az első megbetegedés, melynek áldozata egy szilágycsehi gyümölcsürsné volt, halállal végződött. A lakosság körében nagy a kétségbeesés, mert a megbetegedések száma napról-napra nagyobbodik. A közegészségügyi hivatalok a megbetegedéseket szigorú ellenőrzés alá vették és a legmesszebbható intézkedéseket foganatosították e veszélyes járvány terjedésének megakadályozására.

Meghalt Tóth István, az erdélyi remete-költő. Egy különös, érdekes, magasba törő művész-élet hanyatlott ma a sirba: meghalt Tóth István, az „Alomtragédia“ és a „Kulturfeeskendő“ címü drámai költemények szerzője. Egy teljes éve Kolozsvár határában, remete módjára egy kalyibában élt, ahol a világtól elvonulva, kizárólag a természet szeretetének és gondolatainak élt. Régi betegsége: a tüdővész most rohammal tört életére és pár nap alatt végzett vele. Utolsó kívánsága az volt, hogy író- és művészbarátai temessék el. Ez a kívánsága teljesül a mélyen gondolkozó költőnek, akinek temetése vasárnap lesz.

A FIATALSÁG SZÉPSÉGÉT és ÖDESEGÉT
 FOKOZNI ÉS MEGŐZNI KIZÁRÓLAG A FELŐLMULHATATLAN
PERLE DE PARIS
JOCKEY CLUB
FLEUR D'ELITE
ETOILE DE FRANCE
LADY
 EAU DE COLOGNE ÉS ILLATSZER
 HASZNÁLATA UTJÁN LEHET

Szélhámos szakácsnő. Szilágycsehi tudósítónk jelenti: Dr. Z. Kis Endre szilágycsehi orvos elbocsájtott szakácsnője, aki egy közeli faluban lakik családjával, volt urnőjének hamisított aláírásával ellátott megrendelőlappal sorozatosan az összes kereskedőket becsapta. Tizezer lej értéket meghaladó árut vásárolt a kereskedőktől a hamisított megrendelőlappal. A megtévelyedett szakácsnő legnagyobb károkat szenvedett áldozata Dózsa Sándor vegyeskereskedő, aki egy egész konyhaedényberendezést adott el a szélhámosnőnek, mely körülbelül négyezer lej értéket tesz ki. A károsultak között még Krémer Ignác papirkereskedő van, aki említésre méltó összeg erejéig károsult e család által. Még aznap rájöttek a csalásra és a csendőrség a lopott áruk-ból készített pünkösdi lepény eszegetésénél fogta el a tettest, akit beszállítottak a zilahi ügyésség fogházába.

A kolozsvári Pályaválasztási Tanácsadó minden vasárnap délelött 8—10 és szerdán délután 3—6 óráig áll a közönség rendelkezésére Str. Paris 36. alatti helyiségében (Tel. 6—74.) Tanoncigénylések és bejelentések eszközölhetők.

Teljes üzletfelosztás miatt hatóságilag engedélyezett végeladás a Reclam textiláruházban főpostával szemben. Összes textiltételek minden elfogadható árban kiarsittatnak.

Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képviselést az ország minden helyiségében.

Róth

cipésznél
 Szép-u. 8. sz.
 alatt készülnék
 a legújabb
 divatu
 cipő-
 különleges-
 ségek

Pianinók Hoffmann, Lauberger és Gloss, Lunner stb. stb. gyártmányok.

Zongorák

Bösendorfer, Wirth, Hoffmann, Produktiv, Genossenschaft, Lunner stb. előnyös kötés folytán, igen olcsó árban kerülnek eladásra

részletre is.

Intézeteknek, tanároknak árkedvezmény.

Rosenberg,
 zongorarakatár, Cluj, C. Victoriei 5.

Egy bud-tos öngyilkossá
 ut 47. számú lak-
 vágott nyaksebbel,
 schinger-tortagyár-
 gatóját. A háznes
 rendőrral hatolt b-
 őrség nagyon tit-
 amelyről egyelőre
 gyilkosság, vagy
 gyilkosság mellett
 tett színhelyén m-
 semmit sem vittek
 szól az, hogy Bab-
 nem találtak, azo-
 öngyilkosságra. A
 tovább nyomoz.

**Egy tem-
 lése.** A temesvár-
 madikán tartotta
 meleg manifesztá-
 Papp Illés mellett
 súlyos tanári hiva-
 dületes beszédben
 munkásságát, aki
 maradt hivatásána-
 lan munkása. Ma-
 nevében méltatta
 Dr. Drechsler M-
 rését tolmácsolta,
 delmi iskola negy-
 vozó osztály nevé-
 négy éven át főn-
 Illés meghatottan
 jezve ki a magy-
 kedelmi iskola nő-
 örökítették meg. I-
 ványt létesítettek,
 német nyelvben h-
 jutalmazták. Hétfő-
 felső kereskedelmi
 kettelt rendeztek a
 termében. Dr. Pa-
 mazik. Nagypja
 volt, apja Kohn I.
 Egyetemi tanuló
 Greigswaldban vé-
 gyakorlógimnázium
 nevezték ki, majd
 delmi iskolai igaz-
 kurzus megfosztó-
 manak meghívásán
 működik.

**Meneküljön an-
 ból.** Eljön az idő,
 nyomások szerzése
 folyóirat pompásan
 jelenik meg. Kér-
 számát Lepage-tól

בארמון-מאדרי
 על תפילה בעל
 דאיינקאמען אונד
 זענעבער זאלען
 אמיליענושטאנד
 דען ריזעשפענין
 זענען.

Schwartz

Szenzáció

A művészt
 a legregib

Ára
 Kapható az

Van-e

Játsza el: Was
 laja? Ez aztán
 VÉTEZ kiadás.

Közgazdaság

A valuták stabilizációjának kérdése a kereskedelmi és iparkamarák nemzetközi konferenciáján

(Cluj-Kolozsvár, június 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kereskedelmi és iparkamarák nemzetközi szövetsége, mint ismeretes, a közeli napokban nyitja meg konferenciáját Stockholmban, hogy a nemzetközileg nagyfontosságúnak mutakozó problémákat, elsősorban a kereskedelmi és ipari kérdéseket tárgyalás alá vegyék. A kamarák szövetségének vezetősége erre az alkalomra több konkrét javaslatot készített, amelyek közül alább ismertetjük azt az előterjesztést, amelyet a pénzügyesek stabilizációja érdekében fog a konferencia elé terjeszteni.

Mindenekelőtt ismerteti az egyes valuták stabilizáltságából eredő megoldatlan nemzetközi hitelkérdéseket, majd kifejti, hogy valamely országnak stabilizálatlan valutája nemcsak annak az országnak problémája, hanem nemzetközi kérdés is, mert a más országokkal fentartott kereskedelmi kapcsolatok bizonytalanságot idéznek elő és akadályt képeznek a normális forgalom kialakulásának.

Az előterjesztés kimutatja továbbá, hogy azok az előnyök, amelyek a stabilizálatlan valutájú országokban mutatkoznak, az export tekintetében, csak időlegesek és végeredményben a reális értékek veszteségét jelenti. A nemzetközi kereskedelemnek feltétlenül érdeke, hogy megszüntesse a bizonytalan valuták következtében előállott helyzetet és ezért a rendezett pénzügyesü országoknak kell segítségüket ajánlaniuk, ennek a problémának megoldására.

A kamarák szövetségének vezetősége azt hiszi, hogy ezt a kérdést már nem lehet tovább halasztani és éppen ezért meg kell találni azokat a megoldásokat, amelyekkel végleg rendezni lehet a stabilizálatlan valutájú országok pénzügyi helyzetét. A konferencia elé a vezetőség javaslatot fog terjeszteni arra, hogy a szövetség nemzetközi relációit ebben az irányban érvényesítsék.

Külföldi gazdasági hírek

Csehszlovákiában a napokban készült el az a törvényjavaslat, amely a kényszerregezési ügyeket szabályozza. A törvényjavaslat a kiegyezés minimális kvótáját 40 százalékban állapítja meg és az eddigi határidőt két évről egy évre csökkenti. Kétévi kiegyezési terminust ezután csak a 60 százalékot meghaladó kényszerregezéséknél fognak engedélyezni. Az egyéb rendelkezések a magyarországi kényszerregezésről szóló törvény intézkedéseivel azonosak.

Magyarországon a napokban a román sőt-jövedék egyik magasállású hivatalnok ajánlatot tett nagyobb mennyiségű só megvételére. Az ajánlatot a magyar kormány nagy érdeklődéssel fogadta, mert a román ajánlat lényegesen olcsóbb a német sónál, amellyel Magyarország eddigi szükségletét fedezte. A tárgyalások kedvező stádiumban vannak.

Ausztriában a közeli napokban ismét felemeltek a gabonabeviteli vámokat. Mint ismeretes, Ausztria mintegy másfél évvel ezelőtt emelte fel a gabona és élőállat beviteli vámokat, amivel igen nagy károkat okozott a mezőgazdasággal intenzíven foglalkozó utódállamoknak. Az új vámemelés a belső mezőgazdasági érdekcsoportok intervenciójára történik.

Lengyelországban az 1925-26. évi gazdasági kampányban a szeszgyárak teljes százszerű kapacitással dolgoztak és 62.600.000 liter szeszt termeltek és összesen 1361 szeszgyár állott üzemben. A kimutatás szerint a múltévi szesztermelés a rossz konjunktúra miatt és főleg a kiviteli lehetőség csökkenése következtében 19,900 literrel volt kisebb, mint az előző kampányban.

A lengyel munkaügyi minisztérium kimutatása szerint az ország egész területén június elsején 176.844 munkanélküli volt nyilvántartva, ebből 136.172 férfi, 40.672 nő.

Tőzsde

A piac lanyha, üzletellen, nagyobb arányú kínálattal.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3250-3260	—	—	491 ¹ / ₄	3240	1103 ¹ / ₂	13677	649 ³ / ₄	192320
Newyork	168-168 ¹ / ₂	520	520	255 ¹ / ₂	168	57370	71096	3376 ¹ / ₂	—
London	820-822	2525	2525	12402	818	2786	3452 ¹ / ₂	16397	48562
Páris	665-670	203620	203620	—	659	2247 ¹ / ₂	2784 ³ / ₄	13235	39162
Milano	940-950	2882 ¹ / ₂	2893	14232	938	319250	3958	13862	554 ¹ / ₂
Prága	498-500	1540	1540	7570	498	169920	2105 ³ / ₄	—	290 ¹ / ₄
Budapest	2950-2960	9062 ¹ / ₂	9063	—	2960	—	12386	58912	—
Belgrád	—	91350	91350	—	300	1008	1249 ¹ / ₂	5935 ¹ / ₂	178
Bukarest	—	307 ¹ / ₂	307 ¹ / ₂	1520	—	341 ¹ / ₂	424	1915	60 ¹ / ₈
Varsó	—	5810	5810	—	19	6420	7944	37762	—
Bécs	2380-2390	7316 ¹ / ₂	731650	—	2370	8070	—	47537	—
Berlin	4010-4020	12325	12325	—	3990	13597	16846	800	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 307, Páris 1520, Budapest 341¹/₂, Bécs 424, Prága 1915.

Előnyös fizetési feltételek mellett vásárolhat

WEISS ELEK

áruházában, Cluj, Deak Ferenc-u. 14.

Nagy választék női és férfi szövetekben, selymekben, vásznakban és szőnyegekben. - Olcsó szabott árak. - Előnyös fizetési feltételek

— Egy budapesti gyárigazgató titokzatos öngyilkossága. Budapestről jelentik: Gizellaut 47. számú lakásán, arcán több zúzódással és vágott nyaksebbel, ágyában holtan találták a Pischinger-tortagyár Baba Jenő nevű ötvenéves igazgatóját. A házmester, amikor felfedezte az esetet, rendőrrel batolt be az igazgató lakásába. A rendőrség nagyon titokzatosnak találja a halálesetet, amelyről egyelőre nem tudja megállapítani, hogy öngyilkosság, vagy öngyilkosság eredménye-e? Az öngyilkosság mellett szól az a körülmény, hogy a tett színhelyén mindent teljesen rendben találtak, semmit sem vittek el. Viszont a gyilkosság mellett szól az, hogy Baba Jenő mellett semmiféle fegyvert nem találtak, azonkívül is semmi oka nem volt az öngyilkosságra. A titokzatos ügyben a rendőrség tovább nyomoz.

— Egy temesvári zsidó tanár ünneplése. A temesvári zsidó liceum e hónap tizenharmadikán tartotta zárőnnepségét, amely egyúttal meleg manifesztáció volt egy jubiláló tanár, dr. Papp Illés mellett, aki huszonöt éve, hogy teljesíti súlyos tanári hivatását. Dr. Markus igazgató lendületes beszédében méltatta a kiváló kolléga példás munkásságát, aki minden körülmények között megmaradt hivatásának tiszta és öntudatos fíradhatatlan munkása. Marton Izidor a kereskedelmi iskola nevében méltatta a jubiláló mulhatatlan érdemeit. Dr. Drechsler Miksa főrabbi a kuratórium elismerését tolmácsolta, míg Pollák Tivadár, a kereskedelmi iskola negyedik osztályának növendéke, a távozó osztály nevében köszöntötte a jubilánst, aki négy éven át főnöke volt az osztálynak. Dr. Papp Illés meghatottan válaszolt, őszinte köszönetét fejezve ki a meggyílvánuló szeretetért. A felső kereskedelmi iskola növendékei a jubiláns emlékére azzal örökölték meg, hogy nevére 10.000 lejes alapítványt létesítettek, amelynek kamataiból évenként a német nyelvben haladást tanúsított növendékeket jutalmazzák. Hétfőn este az ünnepezt tiszteletére a felső kereskedelmi iskola növendékei* ünnepi bankettet rendeztek a gyárvárosi hitközség székébe termében. Dr. Papp nagyhírű rabbiassalából származik. Nagypapja Wolf Boskovits bonyhádi rabbi volt, apja Kohu Eliázár Hirsch békéscsabai rabbi. Egyetemi tanulmányait Budapesten, Jénában és Graigswaldban végezte és három éven át a budapesti gyakorlati gimnáziumban működött. Innen Kassára neveztek ki, majd Szolnokra, ahol mint kereskedelmi iskolai igazgató dolgozott 1920-ig, amikor a kurzus megfeszítette állásától. A liceum kuratóriumának meghívására Temesvárra jött, ahol hat éve működik.

Meneküljön amíg lehet a tudatlanság homályából. Eljön az idő, mikor már képtelen lesz új benyomások szerzésére. Az Ex Libris könyvismertető folyóirat pompásan elkalauzolja önt. Négy nyelven jelenik meg. Kérje azonnal, egy 20 lejes próbaszámát Lapage-tól, Cluj.

קאנקורד

דיא ארטה. מוטעדעמיטע באראדול-סארע זוכט איינע בעסטערע שויב בעל תפילה בעל קורא ומודל. געדאלט לויט איבעראינקאסטן און איבליבע נעבענאינקאסטן. בעוועבקר זאלען דיא בעשרייבונג אהרער כתבים פאמיליענעוואסטאנ אונד ביוהעריגעס ווארקען איינזענען רייזשעפען ווערדען נור דעם בערווענען ערווענט.

Schwartz Mór Borod, jud. Bihar.

Szenzációs könyvujdság!
H. G. WELLS
A művészetek fejlődése a legrégibb időkől a mai napig
 Ára félbörkötésben 640 lei.
 Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Van-e Önnek hegedűje vagy zongorája?
 Játsza el: Was macht der Maier am Himalaja? Ez aztán az igazi shimmy sláger. MORAVETZ kiadás. — 36 lejért mindenütt kapható

ÖDESEGÉT
 ELŐLULHATATLAN
LADY
 ILLATSZER
 LEHET

Szilágyesehi tudndre szilágyesehi, aki egy közeli turnójének hamidélőpappal sorot becsapta. Tizt vásárolt a keredelőlappal. A nagyobb károkat udor vegyeskeresedényberendezést mely körülbelül károsultak között eskedő van, aki károsult e család alásra és a csendpünkösi lepény st, akit beszállizába.

asztási Tanács-10 és szerdán ég rendelkezésére en (Tel. 6-74.) eszközölhetők. miatt hatóságilag am textiláruházban stileikkek minden

s vagyonunkat a Rt.-nál. Képviselőben.

Lauberg és unner stb. stb. gyártmányok.

rák
 mn, Produktiv, előnyös kötés rülnek eladásra

pe is.
 kedvezmény.

berg,
 .Victoriei 5.

Amerikában, newyorki jelentés szerint április havában 422.177 autóbilt gyártottak, amely szám mintegy harmincezerrel kisebb az előző havi kimutatásnál.

Az Egyesült Államokban a bankjegyforgalom 736.827.000 dollárra emelkedett. Az emelkedés az előző heti kimutással szemben alig 200 ezer dollárnak felel meg.

Görögországban 1926-ban összesen 216 új ipari vállalat létesült, főleg Athén és Pireus környékén. Az új vállalatok közül 40 élelmiszert gyárt, 11 faipari, 10 textil, 11 fémipari, 2 papír és 1 konfekciógyártásra van berendezve, a többi kisebb üzem. 1921 óta Görögország területén összesen 463 ipari vállalat létesült.

Nyilvános gyűlésen tiltakoznak a kolozsvári építkezések betiltása miatt. A kolozsvári városi tanács ellen egy idő óta egyre sürgetőbb hangzik a panasz, hogy az építkezési engedélyek kiadását, többszöri ígérete ellenére, nem kezdte meg és ezáltal az építőiparban felbecsülhetetlen károkat okoz. A kereskedelmi és iparkamara, a gyáriparosokkal, valamint az ipartestülettel együtt elhatározta, hogy rövidesen nagygyűlést hív egybe, amelyen tiltakoznak az építkezési engedélyek visszatartása miatt, egyben kérni fogják a kormányt, hogy utasítsa a városi tanácsot az engedélyek azonnali kiadására.

Cezar Popescu beszámolt a román-olasz kereskedelmi tárgyalásokról. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága ma délután ülést tartott és meghallgatta Cezar Popescu jelentését a román-olasz kereskedelmi tárgyalásokról, majd a resicai műveknek az államvasuti rendelésekre vonatkozó kérdésével foglalkozott. Mindkét ügy a minisztertanács elé kerül elintézés végett.

A szeszitalok középtértékének megállapítása. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztériumban a közeli napokban tartja ülését az a bizottság, amely a szeszitalok középtértékét szabályozza a 20 százalékos értékadó megállapítása céljából. A megállapítandó középtértékek július 1-től október 1-ig lesznek érvényben.

Jugoszlávia és Románia fizeti a Vaskapu szabályozását. Prágából jelentik: A nemzetközi Dunabizottság szerdán tartotta utolsó ülését Prágában. A szerdai ülésen a Vaskapu szabályozása után még fennmaradt tartozások amortizációjával foglalkoztak és a tartozást valószínűleg Romániának és az SHS. királyságnak kell magára vállalni. Ezzel be is fejeződött a prágai ülés és a nemzetközi Dunabizottság öt évre Bécsbe költözött.

A magyarláposi országos vásár. Az idei magyarláposi országos nyári vásár július 5 és 6-án lesz megtartva. 5-én lesz az állat-, 6-án pedig a kirakó vásár.

Alapított 1874.

Reich B. Károly Fiai
Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-49.

Tilolt és gerebenezett kenderek
Gazdasági kötélárúk
Géphajtó kötelek
Malomhevederek
Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák stb.

Kimutatás
a „Marpe Lanefes“ Egylet működésének 1927. év május hóról. Kiosztott 809 ebéd, 207 liter tej, 14 liter bor. — reggeli és vacsora. **Bevételek:** 809 ebéd (á 50.—) lei 40,450.—. Tagdíjakból lei 16,209.—. Betegek hozzájárulása 300.—. Templomi és egyéb hozzájárulások lei 1425.—. Ebédek megváltása lei 980.—. Adományok lei 500.—. Tartalékalapból (e havi tulkiadás) —.—. Összesen lei 59,864.—. **Kiadások:** Kiosztott ebédek értéke lei 40,450.—. Ételhordásért 4782.—. Igazg. költs. 2100.—. Jutalékokra 3737.—. Konyhai kiadások és fűzés 2922.—. Tejszámla városi betegeknek lei 1871. Segélyek városi betegeknek 1434.—. Egyenleg lei 2568.—. Összesen lei 59,864.—.
Mózes Elek, titkár. **Neumann Mórné,** elnök.

הכורה מחוקק תורה וחברה משנת דק"ק סיגועת

קאנקורו
צופאלגע פענאניערונג אונזערעם בעל תפילה ומגיד זוכען וויר פֿיר זאָפֿארטיגער בעזעטצונג איינען מיכטיגען בעל תפילה תיה וויש מיט אנגענדעמער שטימע דער און פֿאַהג אים דען מגיד-פֿאַסטען און אונזערעם בית המדרש צו פֿערועהקען. דיעיעניגען וועלכע מיט משוררים פֿאַרבכטען קאַנגען, ווערדען בעפֿאַרצוגט. געהאלט לויט פֿעראיינבאָרונג. פֿריע וואָהנונג אונד אוועללע נעבענאיינקאַממען. רעפֿעקטאנטען וואָללען אַהרע אַפֿעקטע מיט אַננאכע דעם אלטערס אונד פֿאַמיליענשטאַנדעס וויא און מיט ביישלוסס אַהרער צייגעסס-קאַפֿיען איבער אַהרער ביהערעגן טהאַטניקייט אן נעפֿער-מיטעס געמיינדערעזעס איינזענדען. רייזשעפֿעזען ווערדען נור דען אַקצעפֿטירטען פֿערגעסען.

Leopold Jozovits Preses,
Sighetul Marmatiei

Prima tuzifát
legjutányosabban házhoz szállít **FISCHER**
fatelep, Cluj, Piata Gării No 2.
Telefon 1300 Telefon 1300

CARMOLIT
KÉRDÉSEI FELDOLGOZTA CSAK
A legkiválóbb
**Perlessgloss-
Apretura,
Talppolitor,**
valamint minden cipész-
iparhoz szükséges vegyi
termékek a
MERCUR
készítmények.
Gyártja:
Rozák és Sámson
Cluj, Str. Regina Maria 9.
Telefon 7-19. — Kapható
minden jobb bőrüzletben

Peerless Gloss
A legkiválóbb
**Perlessgloss-
Apretura,
Talppolitor,**
valamint minden cipész-
iparhoz szükséges vegyi
termékek a
MERCUR
készítmények.
Gyártja:
Rozák és Sámson
Cluj, Str. Regina Maria 9.
Telefon 7-19. — Kapható
minden jobb bőrüzletben

UJ KELET
KÖNYVOSZTÁLYA
Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Könyvek,
amiket mindenkinek olvasni kell:

Hatvany Lajos: Urak és Emberek I-II. 510
Maxim Gorkij: Az Artomonovok. 280
Kosztolányi Dezső: Édes Anna 250
St. Zweig: Amok 250
Zsolt Béla: Házassággal végződik 320
Nagy Endre: Lukits Milos kalandjai 160

APRÓHIRDETESEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelígelés levelet csak egy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Kereskedők figyelmébe!
Ajánlok Erdélyszerte elismert **בשר ארם**. Készít a nagyváradi rabbinátus által Hechscherrel ellátott, legtisztábbban kezelt és frissen olvasztott
libazsirt
Friedmann Sámuel — Oradea-Mare
Cuza Voda 6.

Utazók! Berkovicsné
ארם בשר
vendéglője.
Oradea, Zöldfa-utca (Str. Nicolai Iorga) 19.
Izletes konyha. Kerthelyiség.

Szakképzett festékkereskedő segítséget keresünk július 15-iki belépésre. — Csakis elsőrangú munkások ajánlatát kérjük. — Rados & Co. Cluj. 2814

Zeneileg képzett lyrai tenor, elsőrendű kántor, a nagyünnepekre előimádkozói állást keres nagy hitközségnél, ahol esetleg korussal rendelkeznek, szíves megkereséseket „Rosenblatt tanít any“ jelígeléssel a kiadóba kér.

Legjobban tisztít
férfi szalma-
és panama-
kalapokat
FEHÉR
Str. Memorand. 21
(v. Unió-u.)

T. Hölgyek!
Modern bubi transformációk, Postiche frizetek felelősség mellett a legolcsóbban és legelkiismeretesebben nálam szerezhetők be Tartós villanyos ondulalás, amelynek tartósságáért 6-7 hónapig felelek. Párisból kintünetve hajfestéseti ténen. Minden színben, feismerhetetlenül, Párisi hennével, csak MUSSA Gyulánál kapható, Str. Memorandului 10. Estélyi és színes parókák kölcsönzése.

Házasságközvetítők
schadchenok adják le címüket E. M. részére Izsák Weisz, kereskedő, Regele Ferdinand 49. 2813

Szoba konyha (Metropol-kávéház közelében) azonnal kiadó. 10.000 lej lelépés. Olcsó házbér. Cim a kiadóban.

Wesselényi-uccában emeleten és földszinten irodának, műhelynek alkalmas 8 szoba egyenkint is kiadó. Cim a kiadóban.

Német gép- és gyorsíró (nő vagy férfi) aki a német nyelvet tökéletesen bírja és a román nyelvben úgy szóban, mint írásban perfékt, sürgős belépésre kerestetik. Ajánlatok „Jó állás“ jelígeléssel a kiadóba. 2812

Perlessgloss szőnyegekre van szükség? akkor írjon a következő címre: **Schulhof Emilné „ORIENT“ Szővművészeti Iskola ORADEA-MARE**, Str. Erisc. Ciorgariu No 14 mely már évek óta a legtekélyesebb gyap u és selyem perzár, svéd és francia szővött gobelinek, elsőrangú angol gyapjú és selyem fonalak, szőnyegtervek, szővőkellékek, legelőnősebb beszerzési forrása. Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

Szeszgyári kukoriczamoslók, 60 növendék-marhának kitűnő istállóval, fele haszonra kiadó. Szeszgyár, Domnesti, posta Sanatel, Judet Nasaud. 2807

Egy Clayton-Schuttleworth cséplő 6-os, egy Garet kazán eladó. Raktáron tartok pálinkafőző üstöket, mosó üstöket és permetezőket stb. Weisz Salamon rézműves, Simleul-Silvanie

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárola
Tacâmul
ezüstáru és evőeszkögyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Hirdessen az Uj Keletben

Kereskedő, ki hivatal és nyor Cluj-Kolozsvár, St. L. Pop (Brassai-ut Telefon: Szerk. és kiadóh 9-77 Zs. N. Sz. — Egyes szám ára advaron és vidék Bukarestben is

1927 június 20

Csöd, va
A Népszövetség a szövetek politikai kijelentések és voltak azok, akik megalakítását stb — szerintük — nem tudott elér és konszolidáció. Annál megdöbbentőbb a szimizmusa, megállapítják a szövetségét, amely mindeztideig tüntet mintegy szellem maga kontinent ellenes érdekeit. Ennek a peszekvő okai annalattól támadt ges kiszolgálójának szövetségi tanács Népszövetség felrendeli magát a tésének. Angliáség tanácsa nem eszköznek s a adták minden Anglia által olblook megalakított. Innen ered most minden á megítéli, holott a Népszövetség egyensúly garantamelyet a béke Angliának séggel szemben meglehetősen k nezetű, mintha megmondolások Népszövetség b lensege, amely rovására irnak, homlokegyenes amelyek semm hangban a bék szövetség tagai hatalmak képv érdekeik megó eddig felhasznál az önző érdeke harmóniát és államok között Ez a disz meg magát abban a tév érdekei azonos is, vagy, ha azonosítsák m Anglia kudarc dályozta a szöv első pozitív Népszövetség haragszik ért pacifizmus al kizárólagosság hajlandó a érvényesíteni. Az angol amellyel a Né ször megítéli első pacifista ösztönös bék ellen sem ak ebből csak E Ugyanezen a liberális és m